

Program

Vårterminen 2016

Tisdagsföreläsningar

Föreläsningarna äger rum i Grönwallsalen, ingång 70 Akademiska sjukhuset, och i Missionskyrkans kyrksal, S:t Olofsgatan 40. Föreläsningstiden är 13.15 till cirka 14.30. Tisdagsföreläsningarna är fritt tillgängliga för de medlemmar som har betalt årsavgiften.

Tisdagsföreläsningarna kommer att filmas så att Senioruniversitetets medlemmar kan titta på dem på www.usu.se under två veckor efter respektive föreläsningstillfälle (läs mer i Medlemsbladet nr 1 2016, sid 6)

26 januari

Jan Gulliksen

Det digitala samhället

Gästvärd: Bo Höistad

Grönwallsalen

9 februari

Marie-Christine Skuncke

Linnélärjungen Carl Peter Thunberg,

Japanresenär

Gästvärd: Eva Willén

Grönwallsalen

23 februari

Inger Berglund

Det inhägnade paradiset. Om islam och trädgårdskonsten

Gästvärd: Ingrid Åberg

Grönwallsalen

8 mars

Torbjörn Fagerström

Bortom debatten om genetisk

modifiering. Vetenskap och

växtförädling för ett hållbart jordbruk

Gästvärd: Eva Willén

Grönwallsalen

5 april

Ola Larsmo

Ordet och våldet – om

yttrandefriheten och hatets språk

Gästvärd: Jan Fagius

Missionskyrkan kyrksalen

19 april

Bengt Gustafsson

När de svarta hålen får seniorproblem

Gästvärd: Bo Höistad

Missionskyrkan kyrksalen

3 maj

Urban Lendahl

Stamceller – nya medicinska redskap

eller ett överreklamerat

forskningsfält?

Gästvärd: Jan Fagius

Grönwallsalen

17 maj

Alva Dahl

Mer än bara skrivregler – upptäck

interpunktionens kreativa potential

Gästvärd: Jan Fagius

Grönwallsalen

Föreläsare våren 2016

Inger Berglund är landskapsarkitekt. Hon kallades 2005 till Libyen för att arbeta med regionplanering i Tripolis-regionen. Hon har sedan rest bland annat i Nordafrika, Mellanöstern, Indien och där fotograferat och studerat trädgårdar. I sin bok *Den inhägnade trädgården. Om islam och trädgårdskonsten*, beskriver Berglund sidor av konst och kultur som inte är så väl kända och sätter in den islamiska trädgårdskonsten och kulturen i sitt geografiska och historiska sammanhang.

Alva Dahl är fil.dr. i nordiska språk vid Uppsala universitet och disputerade 2015 med avhandlingen *I skriftens*

gränstrakter: interpunktionens funktioner i tre samtida svenska romaner. I avhandlingen undersöker hon den roll som skiljetecken liksom typografisk variation som versaler och kursiveringar spelar i skriftspråket. Alva Dahl är även verksam som litterär översättare, redaktör och kulturskribent.

Torbjörn Fagerström är professor emeritus i teoretisk ekologi vid Lunds universitet och har också varit prorektor vid SLU. Han har populariserat forskning i böcker, debattartiklar och TV-programmet "Fråga Lund". På Kungliga Vetenskapsakademiens uppdrag har han

medverkat i att sprida information om genmodifierade organismer i den nyligen utkomna boken *Bortom GMO*. Ett stundom animerat debattämne.

Jan Gulliksen är professor i Människa–datorinteraktion på KTH, dit han rekryterades år 2009 efter att ha varit professor i samma ämne i Uppsala. I juni 2012 utsågs han till ordförande i digitaliseringskommissionen, och i september samma år fick han titeln ”Sveriges Digitala Champion”. Han ser som sin uppgift att medverka till att alla ska kunna utnyttja Internet.

Bengt Gustafsson är professor emeritus i teoretisk astrofysik vid Uppsala universitet. Hans forskning omfattar bland annat teoretiska modeller för stjärnornas atmosfärer, vintergatans utveckling och grundämnenas uppkomst. *Asteroiden 5498 Gustafsson* fick sitt namn på hans 50-årsdag. Gustafsson är dessutom engagerad i miljö- och livsåskådningsfrågor och utsågs till teologie hedersdoktor vid Uppsala universitet år 2000. Han var direktor för Sigtunastiftelsen åren 2000–2001. Gustafsson är aktivt verksam som populärvetenskaplig föreläsare och författare. Helt nyligen kom han ut med boken *Svarta hål: teorier–upptäckter–människor*.

Ola Larsmo är flerfaldigt prisbelönad Uppsalaförfattare, samhällsdebattör, skribent i bland annat Dagens Nyheter och ordförande i Svenska PEN. Hans engagemang för yttrandefrihet och de utsatta i samhället är starkt och exemplifieras av essän *Djävulssonaten* och dokumentärdramat *Bollhusmötet 1939*, som beskriver det beryktade tillfälle då studenter i Uppsala motsatte sig mottagandet av en liten skara judiska flyktingar från Tyskland.

Urban Lendahl är professor och verksam vid Institutionen för cell- och molekylärbiologi vid Karolinska Institutet, där han arbetar med stamceller med betoning på deras betydelse i centrala nervsystemet. Han är sekreterare i KI:s Nobelkommitté och därmed den som informerar pristagare och omvärlden om vilka som tilldelas Nobelpriset i fysiologi eller medicin.

Marie-Christine Skuncke är professor i litteraturvetenskap vid Uppsala universitet. Hennes forskning gäller det svenska 1700-talet i europeiskt och globalt perspektiv. Hon har tidigare bland annat skrivit om Gustaf III:s uppfostran samt om teater och opera. Hennes senaste bok handlar om Linnélärjungen Thunberg och hans Japanresa. Sedan 1995 leder hon Tvärvetenskapligt 1700-talsseminarium i Uppsala.

Föreläsningsserier

Hur anmäler man sig? Se sidan 19 i programmet.

Hörslingor finns i samtliga föreläsningssalar utom Musicum och i Slottsbiografen endast i den bakre halvan.

Lars Lamberts föreläsningsserier i modern konst gör ett uppehåll under våren.

Nr 1. ”... då ärat ditt namn flög över jorden.”

Under 1600-talets första decennier trädde det fattiga och glest befolkade Sverige oväntat fram som en militärmakt på den europeiska scenen – och försvann lika snabbt knappt hundra år senare. Ofta framställs tiden som de ”fornstora dar” då geniala fältherrar och tappra soldater vidgade landets gränser. Mera sällan lyfts de mänskliga lidanden fram som drabbade befolkningen både på kontinenten och i Sverige. Begrepp som ”bondenöd” och ”knektänkors land” var verklighet med hårt skattetryck och soldatutskrivningar. Under denna tid byggdes i Sverige nya städer, en effektiv statsförvaltning infördes, universitet grundades och kontakter knöts med kontinentens kulturliv. Serien belyser denna dynamiska och mångsidiga period i svensk historia.

Serieansvarig: Ingrid Åberg, docent i historia, tfn 018-13 63 36, 070-302 39 27.

Program

25 jan. Peter Ericsson, fil.dr i historia, forskare vid Historiska institutionen, Uppsala universitet. *Sverige och*

Europa under stormaktstiden: yttre expansion och inre förändringar.

8 feb. Jan Lindegren, professor i historia, Uppsala universitet. *Bröd åt soldater.*

22 feb. Kekke Stadin, professor i historia, Södertörns högskola. *Kärlek, äktenskap och det dagliga livet.*

7 mars Annika Sandén, docent i historia, Stockholms universitet. *Folkkultur och utanförskap.*

4 april Svante Nordin, professor i idé- och lärdoms historia, Lunds universitet. *Drottningen och filosofen. Drottning Kristina och René Descartes i filosofiska samtal.*

18 april Maria Sjöberg, professor i historia, Göteborgs universitet. *Kvinnor i fält. Svenska krigståg under 1600-talet.*

Tid: Måndagar jämna veckor 25/1–18/4 kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B.

Avgift: 350 kr.

Nr 2. Min läsning

Kulturpersonligheter och forskare från Uppsala berättar personligt om sin läsning under åren.

Serieansvariga: **Lena Kåreland**, professor em. i litteraturvetenskap, tfn 018-50 72 11, och **Ingrid Åberg**, docent i historia, tfn 018-13 63 36, 070-302 39 27.

Program

28 jan. Håkan Holmberg, fil.dr i historia, politisk chefredaktör för UNT.

11 feb. Anna Ehn, journalist och författare.

25 feb. Peder Hård af Segerstad, docent i sociologi.

10 mars Katarina Kieri, författare.

7 april Daniel Werkmäster, chef för konstmuseet i Uppsala.

21 april Gunnar Birgegård, professor em. i medicin, Uppsala universitet, f.d. överläkare i hematologi, Akademiska sjukhuset.

Tid: Torsdagar jämna veckor 28/1–21/4 kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B.

Avgift: 350 kr.

Nr 3. Konst och kläder: exempel från europeisk dräkt- och textilhistoria

I porträtt, andaktsbilder och genremålningar var beställare och konstnärer mycket måna om att tidens dräkt, smycken, frisyr och omgivning skulle avbildas med skicklighet och precision. Genom välkända konstverk från senmedeltid till upplysningen undersöker vi smak, dekoration och sociala ambitioner. Framför allt belyser vi konstproduktion, hantverkstraditioner och lyxhandel. Hur, var och av vem var tygerna, kläderna och accessoarerna gjorda?

Serieansvariga: **Ingrid Åberg**, docent i historia, tfn 018-13 63 36, 070-302 39 27, och **Desirée Koslin**, PhD in Art History, professor vid Fashion Institute of Technology, New York University.

Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Desirée Koslin**.

Program

16 feb. *Den internationella gotiken, med fokus på Simone Martini (ca 1284-1344).*

1 mars *Den nederländska renässansen, med fokus på Jan van Eyck (1391-1441).*

15 mars *Tudor-tidens porträtt i England, med fokus på Hans Holbein (1477-1543).*

29 mars *Manierism i Florens, med fokus på Agnolo Bronzino (1503-72).*

12 april *Flamländsk barock, med fokus på Anton van Dyck (1559-1641).*

26 april *Fransk rokoko, med fokus på Jean-François De Troy (1679-1752).*

Tid: Tisdagar udda veckor 16/2–26/4 kl. 10.15–11.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B.

Avgift: 350 kr.

Nr 4. Nedslag i konsten

I denna serie presenteras sju konstnärer med olika bakgrund. Syftet med serien är att ge en mer djupgående analys av dessa konstnärers verk. Även konstnärsrollen berörs, och hur den har skiftat under olika epoker.

Serieansvarig: **Carola Hermelin**, fil.dr i litteraturvetenskap, f.d. bitr. chef vid Nobelbiblioteket, tfn 018-51 50 55.

Program

29 jan. Thomas Hård af Segerstad, fil.dr i konstvetenskap, senioruniversitetslektor i konstvetenskap, Uppsala universitet. *Caravaggios självporträtt.*

12 feb. Carina Jacobsson, docent, universitetslektor i konstvetenskap, Uppsala universitet. *Sofonisba Anguissola och Lavinia Fontana – två stjärnor från renässansens Italien.*

26 feb. Nina Weibull, fil.dr i konstvetenskap, Stockholms universitet, f.d. förste intendent, Konstsamlingarna, Stockholms universitet. *Pieter Bruegel, betraktare av sin samtid.*

11 mars Nina Weibull. *Spegling och skapande. En studie i Lena Cronqvists "Målaren och hennes modell".*

8 april Helén Hallgren Archer, intendent vid Nationalmuseum. *Carl Larsson – från Grez-sur-Loing till Sundborn.*

22 april Jan von Bonsdorff, professor i konstvetenskap, Uppsala universitet. *Tove Janssons många konstnärroller.*

Tid: Fredagar jämna veckor 29/1–22/4 kl. 13.15-14.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B (dock Ekonomikum, Hörsal 1 den 8/4).

Avgift: 350 kr.

Nr 5. Bakom kulisserna i operans värld

Serien kommer att öppna olika dörrar till operaproduktionens värld. Hur tänker en operachef och dirigent eller en kompositör, librettist och regissör när opera skapas och sätts upp på scenen? Vilka frågor ställer sig operasångarna, som ska framföra verken? Serien vill belysa operavärldens mångfasetterade verksamheter på scenen – och bakom den.

Serieansvariga: **Anna Ivarsdotter**, professor em. i musikvetenskap, tfn 018-54 40 10, och **Kerstin Thelander**, docent i nordiska språk, tfn 070-328 19 12.

Program

4 feb. Kjell Ingebretsen, f.d. operachef på Göteborgs-

operan, hovkapellmästare, preses för Kungl. Musikaliska akademien, professor och dirigent. *Operaföreställningen från idé till verklighet.*

18 feb. Thomas Jennefelt, tonsättare. *Att skriva opera idag.*

3 mars Magnus Florin, författare, chefsdramaturg på Dramaten, librettist. *Glest och tätt på en gång! – om orden på operan.*

17 mars Wilhelm Carlsson, opera- och teaterregissör, professor vid Operahögskolan, fil.dr h.c. vid Uppsala universitet. *Opera – allkonstverk och kammarspel. Hur opera skapas som både visuellt och känslomässigt rum.*

31 mars Anna Larsson, hovsångerska. *Att bygga opera.*

12 maj Mikael Weinius, hovsångare. *Operasångarens vardag.*

Tid: Torsdagar udda veckor 4/2–12/5 (ej 14/4, 28/4) kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B.
Avgift: 350 kr.

Nr 6. Min musik

Kulturpersonligheter från Uppsala med omnejd talar om och spelar musik som de själva valt.

Serieansvariga: **Maj Aldskogius**, fil.dr, f.d. rektor, tfn 018-46 03 30, 070-565 56 79, och **Gunnar Birgegård**, professor em. i medicin, f.d. överläkare i hematologi, Akademiska sjukhuset, tfn 018-46 02 70, 070-215 09 89.

Program

1 feb. Lena Åberg Frisk, ny vd för Uppsala Konsert och Kongress från 1/8 2015. Uppväxt i musikerfamilj i Uppsala. Har bl.a. varit chef för Stockholm Jazz Festival och vd för Jazzklubben Fasching. Har breda musikaliska intressen.

15 feb. Gina van Dam, körledare och sångpedagog, aktiv i Yrkestrubadurernas förening, ledare av USU:s kör Goldsingers m.fl. körer.

29 feb. Gunnar Lundh, f.d. vd i Uplandsbanken, f.d. skattmästare i OD.

14 mars Axel Brattberg, läkare, neurolog med sexologi som specialitet. Musikalisk allätare med kanske stans största skivsamling? Operafantast, Wagnerspecialist, styrelsemedlem i UAK:s vänförening.

11 april Michael Sahlin, f.d. UD-tjänsteman med många år i utlandstjänst bl.a. som ambassadör, säkerhetsexpert. Körsångare i bl.a. UAK, gluntsångare.

25 april Ulla Birgegård, professor em. i ryska, Uppsala universitet, hängiven konsertbesökare.

Tid: Måndagar udda veckor 1/2–25/4 kl. 10.30–12.00. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.
Avgift: 350 kr.

Nr 7. Levande jazzhistoria

I denna serie kommer Ulf Johansson Werre att bjuda på personliga favoriter ur den rika jazzhistorien. Vi gör strandhugg i alla epoker, allt från ragtime till nutid. Analyser, förklaringar, diskussioner om artisternas historia och konstnärliga särdrag kommer att ge en fördjupad bild av inspelningarna och sättas i ett större historiskt sammanhang. Personliga minnen och kontaktsfärer kommer att ledsaga deltagarna bakom kulisserna. Som vanligt ingår levande musicerande och analys från flygel och andra instrument av Ulf Johansson Werre.
Serieansvariga: **Sten Åke Bylund**, f.d. fastighetsdir., konsult, tfn 018-42 93 95, och **Ulf Johansson Werre**, musiker, storbandsledare, universitetslärare, Uppsala universitet, tfn 018-30 28 09. Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Ulf Johansson Werre**.

Tid: Torsdagar jämna veckor 28/1–21/4 (ej 24/3) kl. 10.15–11.45. 12 timmar.

Lokal: Musicum, Kyrkogårdsgatan 4.
Avgift: 350 kr.

Nr 8. Fördjupad förståelse av jazzmusik

Detta är en serie om musikens uppbyggnad för er som vill träna era sinnen för att förstå och uppfatta mer av musikens sköna värld. Under ledning av Ulf Johansson Werre får vi en introduktion till hur harmonier, form, melodi och rytmik samverkar till en musikalisk enhet. Vi lär oss hur orkesterns olika delar samarbetar under olika epoker och får också en inblick i grundläggande musikteori. Ulf illustrerar de olika momenten vid flygeln och med andra instrument samt analyserar kompositioner och improvisationer från olika musikgenrer. Fristående fortsättning från förra terminen.

Serieansvariga: **Lasse Sunnås**, fil.mag., tfn 018-30 06 98, och **Ulf Johansson Werre**, musiker, storbandsledare, universitetslärare, Uppsala universitet, tfn 018-30 28 09. Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Ulf Johansson Werre**.

Tid: Torsdagar udda veckor 4/2–14/4 kl. 10.15–11.45. 12 timmar.

Lokal: Musicum, Kyrkogårdsgatan 4.
Avgift: 350 kr.

Jazzensemble se Övriga arrangemang.

Nr 9. Filmstudio Fyris, Grupp 1

I samarbete med Fyrisbiografen fortsätter vi med satsningen på kvalitetsfilm. Varje film föregås av en kort introduktion. Parallellserie med samma innehåll som Nr 10.

Serieansvarig: **Karl Johan Eklund**, f.d. länsantikvarie, tfn 018-52 45 05.

Program

2 feb. Hemkomsten. Kinesisk film från 2013 av Zhang Yimou om Lu, hans hustru Leng och deras dotter, en familj i efterdyningarna av kulturrevolutionen. Längd 111 minuter.

16 feb. Intermezzo. Ingrid Bergman, Gösta Ekman, Inga Tidblad och en rad kända skådespelare från förr i en film från 1936 med Gustaf Molander som regissör. Längd 93 minuter.

1 mars Balettpojkarna. Norsk dokumentär om tre tonåringar, Lukas, Torgier och Syvert, som dansar klassisk balett. En film om vänskap, ambitioner och identitet från 2014 i regi av Kenneth Elvebakk. Längd 71 minuter.

15 mars De 400 slagen. François Truffauts självbiografiska debutfilm som blev början till den franska nya vågen. Filmen spelades in 1959. I rollerna ser vi bl.a. Jean-Pierre Léaud, Claire Maurier och Albert Remy. Längd 95 minuter.

29 mars Mandarinodlaren. En film om mandarinodlaren Ivo och hans medarbetare Margus i en bergsby i Georgien under inbördeskriget på 1990-talet. För regin svarar Zaza Urushadze. En uppmärksam och prisbelönt estnisk-georgisk samproduktion som hade svensk premiär 2015. Längd 87 minuter.

12 april Trollflöjten. Ingmar Bergmans uppmärksammade uppsättning av Mozarts opera från 1975 med bl.a. Josef Nöstlinger, Irma Urrila, Håkan Hagegård, Elisabeth Eriksson och Britt-Marie Aruhn i rollerna. Längd 135 minuter.

Tid: Tisdagar udda veckor 2/2–12/4 kl. 10.00–ca 12.30.

Lokal: Fyrisbiografen, S:t Olofsgatan 10.

Avgift: 350 kr.

Nr 10. Filmstudio Fyris, Grupp 2

Parallellserie med samma innehåll som Nr 9.

Serieansvarig: **Karl Johan Eklund**, f.d. länsantikvarie, tfn 018-52 45 05.

Program

5 feb. Hemkomsten

19 feb. Intermezzo

4 mars Balettpojkarna

18 mars De 400 slagen

1 april Mandarinodlaren

15 april Trollflöjten

Tid: Fredagar udda veckor 5/2–15/4 kl. 13.00–ca 15.30.

Lokal: Fyrisbiografen, S:t Olofsgatan 10.

Avgift: 350 kr.

Nr 11. Universitetsmuseerna – när, var och varför skapades de?

I denna serie bekantar vi oss med några av universitetets museala samlingar. Redan under universitetets första tid började man samla och vårda äldre och nyare material och det har man sedan dess fortsatt att göra. I serien behandlas hur samlingarna använts för undervisning och forskning och vilken relevans de i dag har för universitetets verksamhet.

Serieansvariga: **Ingrid Åberg**, docent i historia,

tfn 018-13 63 36, 070-302 39 27, och **Monica Hedlund**, professor em. i latin, tfn 070-547 67 41.

Program

2 feb. Marika Hedin, fil.dr i historia, chef för Museum Gustavianum. *Universiteten som samlare. Avsikt, slump – och tur.*

16 feb. Hendrik Mäkeler, dr. phil., föreståndare för Uppsala universitets myntkabinett. *Valuta för pengarna – samlingarna i Uppsala universitets myntkabinett.*

1 mars Mats Eriksson, fil.dr i zoologi, chef för Evolutionsmuseet i Uppsala. *Gömt – men inte glömt! 400 år av naturaliesamlande.*

15 mars Solveig Jülich, docent och universitetslektor i idé- och lärdoms historia, Uppsala universitet. *Ett medicinhistoriskt kulturarv blir till: De embryologiska samlingarna i Uppsala.*

29 mars Maria Berggren, docent i latin, Uppsala universitet, avdelningschef för kulturarvsavdelningen vid Uppsala universitetsbibliotek. *Papyrus, pergament, papper och pdf-samlingar samt verksamhet vid kulturarvsavdelningen.*

12 april Mikael Ahlund, universitetsantikvarie, biträdande chef vid Museum Gustavianum. *Konstskåpet från Augsburg. Kronan i universitetets konstsamling.*

Tid: Tisdagar udda veckor 2/2–12/4 kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Gustavianum.

Avgift: 350 kr.

Nr 12. Historiska gåtor, konspirationer och konspirationsteorier

Serien behandlar några av den moderna historiens stora gåtor, sådana som fortfarande livligt diskuteras och som omges av en uppsjö av konspirationsteorier. Serien bygger på boken *Konspirationsteorierna och verkligheten* (2015) och granskar några av de vanligaste teorierna och ställer dem i kontrast till de faktiska händelseförloppen. Även en del andra händelser som omgärdas av konspirationsteorier tas upp, bl.a. mordet på Olof Palme. Föreläsningarna innehåller riktiga bildillustrationer.

Serieansvariga: **Sten Åke Bylund**, f.d. fastighetsdir., konsult, tfn 018-42 93 95, och **Erik Åsard**, professor em. i nordamerikastudier med inriktning mot statskunskap, Uppsala universitet. Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Erik Åsard**.

Program

28 jan. Vem kidnappade och mördade Atlantflygaren Charles Lindberghs son?

11 feb. Varför flög Rudolf Hess till Skottland mitt under brinnande världskrig?

25 feb. Vem angav Anne Frank och hennes familj i det av nazisterna ockuperade Holland?

10 mars *Vad orsakade Dag Hammarskjölds död?*

7 april *Vem mördade president John F. Kennedy?*

21 april *Vilka låg egentligen bakom 11 september-attackerna?*

Tid: Torsdagar jämna veckor 28/1–21/4 kl. 15.15–16.45.
12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B.

Avgift: 350 kr.

Nr 13. På spaning efter ett bättre liv – flykt, migration och folkvandring genom tiderna

Att miljoner människor nu är på flykt undan konflikt-härदार är inte unikt. Genom historien har människor brutit upp från sin ursprungsmiljö, ensamma eller i grupp. Det har skett på jakt efter en drägligare tillvaro, undan krig, våld eller fattigdom. Enorma folkvandringar har för alltid förändrat världen. Om dessa skeenden handlar denna serie.

Serieansvarig: **Lars Nilsson**, f.d. chefredaktör, UNT, tfn 018-13 40 55, 070-662 18 67.

Program

1 feb. **Andres Delgado**, chef för Operativ styrning, samordning och analys vid Migrationsverket.

Världen 2016: Sextio miljoner människor på flykt.

15 feb. **Jan-Olov Johansson**, agronom, journalist och tidigare chef för Sveriges radios vetenskapsredaktion. *Den vandrande apan. Om hur vi lämnade Afrika och hamnade i snöslasket.*

29 feb. **Dag Blanck**, universitetslektor och direktör för Svenska institutet för nordamerikastudier, Uppsala universitet. *Den svenska migrationen till USA. Historiska och samtida perspektiv.*

14 mars **Mohamad Hassan**, kommunalråd i Uppsala och vice ordförande i socialnämnden. *Flykting, företagare och kommunalråd. Hur lyckas man i ett nytt land?*

11 april **Frands Herschend**, professor em. i arkeologi, Uppsala universitet. *Ett gränslöst Europa: 375–550 e.Kr.*

25 april **Anders Johnson**, författare och f.d. chefredaktör, DN. *Invandrarna som byggde Sverige – Aller, Becker, Bonnier, Cloetta och Felix – samt mannen bakom Slottssenap.*

Tid: Måndagar udda veckor 1/2–25/4 kl. 13.15–14.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Kyrksalen.

Avgift: 350 kr.

Nr 14. Förstå ditt liv

Vad formar en människas hjärna och liv? Hur blir man den man blir? Vi tar del av forskning och teoribildning kring förhållanden, händelser och specifika faktorer, som visat sig bidra till individens och hjärnans utveckling, men även till psykisk hälsa och ohälsa. Vi förstår därmed bättre

vårt eget liv och hur vi formats till den vi är. Genom sådana kunskaper och hjärnans fortsatta förändringsbarhet kan vi förbättra förutsättningarna för kommande livsår. *Serieansvariga:* **Outi Lundén**, f.d. universitetslektor, tfn 070-828 38 41, och **Åke Pålshammar**, fil.dr i psykologi, senioruniversitetslektor vid Institutionen för psykologi, Uppsala universitet. Föreläsare vid samtliga tillfällen är **Åke Pålshammar**.

Program

1 feb. *Kan starka upplevelser hos föräldrarna påverka hur generna hos deras barn fungerar eller "uttrycks"?*

15 feb. *Samspelet mellan arv och tidig uppväxtmiljö formar individens utveckling.*

29 feb. *Hjärnans formbarhet, både tidigt och sent, vid lärande och vid problem såsom stroke. Beroenden, stress och sömnens betydelse.*

14 mars *Fysiska och psykiska avvikelser ur ett livscykel-perspektiv.*

11 april *Vägar mot hälsa och ohälsa. Spår och sår av barndomens upplevelser.*

25 april *"Vi föds som kopior men dör som original": att förstå individuella olikheters betydelse för hur man med ökad ålder själv kan bidra till att behålla hjärnans vitalitet. Tips och idéer diskuteras.*

Tid: Måndagar udda veckor 1/2–25/4 (ej 28/3)
kl. 15.30–17.00. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B.

Avgift: 350 kr.

Nr 15. Nobelpristagare med anknytning till Uppsala

Nobelprisen har utdelats i drygt 100 år. Flera personer med anknytning till Uppsala tillhör pristagarna. I vårens serie presenteras sex av dessa och vi hoppas kunna fortsätta med fler en senare termin. Vi inleder med den förste svenske nobelpristagaren, som fick sitt pris redan år 1903 i ämnet kemi. Vi fortsätter med ämnena medicin och fysik samt två fredspristagare, varav en är kvinna. *Serieansvarig:* **Gunhild Hammarström**, professor em. i sociologi, tfn 018-60 08 99.

Program

25 jan. **Per Abenius**, civ.ing. i kemi, f.d. miljöchef på Sandvik. *Svante Arrhenius, den förste svenske nobelpristagaren (år 1903, kemi).*

8 feb. **Anders Bárány**, tidigare vice chef på Nobel-museet. *Robert Bárány och Nobelpriset (år 1914, fysiologi eller medicin).*

22 feb. **Staffan Yngve**, professor em. i teoretisk fysik, Uppsala universitet. *Manne Siegbahn, nobelpristagaren med röntgenblick (år 1924, fysik).*

7 mars Henrik Hammargren, chef för Dag Hammarskjöldfonden, Uppsala. *Dag Hammarskjöld (år 1961, fredspriset).*

4 april Joseph Nordgren, seniorprofessor i mjukröntgenfysik, Uppsala universitet. *Kai Siegbahn (år 1981, fysik).*

18 april Yvonne Hirdman, professor em. i historia, Stockholms universitet. *Alva Myrdal (år 1982, fredspriset).*

Tid: Måndagar jämna veckor 25/1–18/4 (ej 21/3) kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B.
Avgift: 350 kr.

Nr 16. Snurra min jord. Planeten Tellus, vårt hem i universum

Skönt att ha fast mark under fötterna. Terra firma, den fasta jorden, säger de lärde. Det finns många talesätt som använder jorden och marken som en symbol för det stabila och oföränderliga. Men så enkelt är det inte. Marken är inte fast, den rör på sig! Det blir jordbävningar, vulkanutbrott, bergskedjeveckningar med mera. Somligt sker snabbt och våldsamt, annat sker mycket långsamt. Effekterna är ofta kortsiktigt katastrofala, men långsiktigt en förutsättning för landlivets utveckling. Ur jordskorpan utviner vi naturresurser, som är nödvändiga för samhällets utveckling. Några av landets främsta experter berättar om planeten Tellus.

Serieansvariga: **Lars Ohlander**, docent i växtodlingslära, tfn 018-32 09 01, och **Per Abenius**, civ.ing., tfn 018-50 27 06.

Program

2 feb. Lars Holmer, professor i historisk geologi och paleontologi, Uppsala universitet. *Jordklotets uppkomst och livets utveckling; geologiska tidsåldrar.*

16 feb. Håkan Sjöström, f.d. universitetslektor i mineralogi, petrologi och tektonik, Uppsala universitet. *Plattektonik – jordens rörliga pussel.*

1 mars Valentin Troll, professor i petrologi, Uppsala universitet. *Volcanoes.* (The seminar will be in English.)

15 mars Reynir Bödvarsson, föreståndare för Svenska Nationella Seismologiska Nätet. *Jordbävningar och vulkanutbrott, var och varför?*

12 april Magnus Hellqvist, universitetslektor i geovetenskap, Uppsala universitet. *Varför ser jordytan ut som den gör? Vilka processer har gett landskapet dess nuvarande utformning? Lösa jordlager.*

26 april Erik Jonsson, statsgeolog vid Sveriges geologiska undersökning, adj. professor. *Nyttigt ur jordens inre: malm, mineral, ädelstenar m.m.*

Tid: Tisdagar udda veckor 2/2–26/4 (ej 29/3) kl. 15.30–17.00. 12 timmar.

Lokal: Geocentrum, Axel Hambergsalen, Villavägen 16.
Avgift: 350 kr.

Nr 17. Den biologiska evolutionen I – från Big Bang till människa

För ca 13,8 miljarder år sedan bildades vårt universum. I den gas som uppstod genom Big Bang formades galaxer och stjärnor och livets byggstenar bildades. Småningom utvecklades celler och primitiva organismer. De första cellerna levde av kväve och svavel. För omkring 2 miljarder år sedan utvecklades mer speciella celler, som kunde utnyttja solljuset (fotosyntes) och producera syre. Nya livsbetingelser uppstod och genom samarbeten mellan olika celler bildades celler och cellkolonier, som innehöll olika funktioner för att sköta livsprocesser som näringsupptag och rörelse. Därifrån var sedan steget inte långt till utvecklingen av flercelliga växter och djur. Serien fortsätter i höst med människans utveckling.
Serieansvariga: **Kristina Glimelius**, professor em. i kulturväxternas genetik och förädling, tfn 018-30 16 55, 070-678 50 10, och **Per Olof Osterman**, docent i neurologi, f.d. överläkare och chefsläkare vid Akademiska sjukhuset, tfn 018-12 61 84, 070-374 72 92.

Program

18 feb. Bengt Gustafsson, professor em. i teoretisk astrofysik, Uppsala universitet (1) och **Britt-Marie Sjöberg**, professor em. i molekylär biologi, Stockholm universitet (2).

1. Kemisk evolution i universum.

2. Livets uppkomst på jorden.

3 mars Hans Ellegren, professor i evolutionsbiologi, Uppsala universitet. *Vilka krafter driver evolutionen?*

17 mars Siv Andersson, professor i molekylär evolution, Uppsala universitet. *Livets träd – hur alla (mikro)organismer hänger ihop.*

14 april Peter Engström, professor i växtfysiologi, Uppsala universitet. *Reproduktionsorganens evolution hos växter; Darwins "avskryvda mysterium".*

28 april Leif Andersson, professor i funktionsgenomik, Uppsala universitet och SLU. *Evolutionär anpassning hos vilda och tama djur.*

12 maj Karl Ekwall, professor i medicinsk genetik och epigenetik, Karolinska Institutet. *Vad är epigenetik och hur påverkar det oss?*

Tid: Torsdagar udda veckor 18/2–12/5 (ej 31/3) kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Slottsbiografen, Nedre Slottsgatan 6B.
Avgift: 350 kr.

Studiecirklar

Hur anmäler man sig? Se sidan 19 i programmet.

Varje cirkelträff omfattar 2 x 45 minuter, där ej annat anges.

RELIGION, FILOSOFI OCH HISTORIA

Nr 18. Världsreligionerna idag

Bo Nylund, teol.dr h.c., f.d. gymnasie- och universitetslektor, tfn 018-50 37 82.

I cirkeln avser vi att belysa och reflektera över de centrala föreställningarna i de gamla men fortsatt livskraftiga traditioner som brukar kallas ”de fem världsreligionerna”. Under vårterminen skall vi särskilt fokusera på de ”abrahamitiska” religionerna, det vill säga judendom, kristendom och islam. Alla växte de fram i det område som vi kallar Mellanöstern, även om de i dag finns i alla världsdelar. De pågående, djupt oroande skeenden som äger rum i just Mellanöstern måste naturligtvis uppmärksammas. Vilken roll har religionerna i de krig som utkämpas? Vi avser också att studera den både tragiska och brutala historien om hur kristendomen alltsedan 1915 trängts undan i denna del av världen, en utrensningprocess som i våra dagar når en ny kulmen.

Tid: Torsdagar udda veckor 4/2–14/4 kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 300 kr.

Nr 19. Tro och vetande genom seklerna

Bo Nylund, teol.dr h.c., f.d. gymnasie- och universitetslektor, tfn 018-50 37 82.

Cirkeln är idé- och vetenskapshistorisk och behandlar relationerna mellan religiösa trosföreställningar och vetenskap. Under vårterminen följer vi utvecklingen från renässansen och reformationen fram till vår egen tid. Vi diskuterar vad vetenskaplig metod innebär och vad som rimligen menas med religiös tro. Frågan om hur kunskap på förnuftets och erfarenhetens grund kan förenas med kunskap baserad på uppenbarelser och heliga skrifter har ställts under alla historiska epoker och vi skall delta i denna diskussion som pågått seklerna igenom.

Tid: Torsdagar jämna veckor 28/1–21/4 (ej 24/3) kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 300 kr.

Nr 20. Heliga Birgitta

Jörn Johansson, fil.lic., f.d. gymnasielärare i latin, tfn 018-37 20 11, 070-837 21 11.

Källorna till vår kunskap om Birgitta. Birgittas liv i Sverige. Kallelsevisionen. Misslyckat inbopp i storpoltiken. Uppenbarelserna. Birgittas biktfäder. Birgitta till Rom. Frågornas bok. Birgittas visioner om helvetet. Birgittas berättelse om Jesu födelse. Klosterregeln. Birgitta hos påven. Kanonisationen. Vadstenadiariet. Klostret i Vadstena. Tidegården. Birgittas död.

Tid: Onsdagar udda veckor 17/2–27/4 kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 300 kr.

Om deltagarna så önskar ordnas en resa till Vadstena i slutet av maj.

Nr 21. Tre intressanta kyrkor

Jörn Johansson, fil.lic., f.d. gymnasielärare i latin, tfn 018-37 20 11, 070-837 21 11.

Vi besöker tre kyrkor av stort intresse för medeltida eller modern kyrkokonst. Cirkeln inleds med en sammankomst i Missionskyrkan för planering av resorna, vilka sker i egna bilar. Varje kyrka ägnas sedan en heldag med bildvisning och orientering om respektive kyrka på förmiddagen. På eftermiddagen, efter en lunchpaus, gör vi en rundvandring i kyrkan.

1. Essinge kyrka (2/5) där vi fördjupar oss i glasmålningar som en konstform i våra kyrkor samt konstnären Einar Forseth.
2. Linköpings domkyrka (16/5) där vi fördjupar oss i restaureringar med mer eller mindre katastrofala följder samt en udda import.
3. S:t Nicolai kyrka, Arboga (30/5) där vi fördjupar oss i vår import av altarskåp från Nordtyskland/Lübeck.

Tid: 25/4 kl. 13.15–14.45, därefter måndagar jämna veckor 2/5–30/5. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Vinkeln 25/4, därefter kyrkobesök.

Avgift: 300 kr.

Nr 22. Svenskt 50-tal 2, Grupp 1

Lena Ågren, fil.mag., läromedelsförfattare i engelska, tfn 018-22 48 43, 070-749 11 35.

Vi läser sex romaner av svenska författare, verksamma under 1950-talet. Deltagarna ombeds att till första sammankomsten läsa Stieg Trenter *Aldrig Näcken*. Nya deltagare hälsas välkomna. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 23.

Tid: Onsdagar udda veckor 17/2–27/4 kl. 13.00–14.30. 12 timmar.

Lokal: Frälsningsarmén, S:t Persgatan 20.

Avgift: 300 kr.

Nr 23. Svenskt 50-tal 2, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 22.

Tid: Onsdagar jämna veckor 24/2–4/5 kl. 13.00–14.30. 12 timmar.

Lokal: Frälsningsarmén, S:t Persgatan 20.

Avgift: 300 kr.

Nr 24. Helga Henschen – liv och tankar

Elisabeth Auer, fil.dr i tyska, tfn 070-494 41 51.

Vi läser Helga Henschens självbiografiska *Vägen till Rebella* (1981) och diskuterar hennes liv, verk och tankar med utgångspunkt i denna text.

Tid: Tisdagar jämna veckor 26/1–5/4 kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 300 kr.

Nr 25. Skrivarstuga, Grupp 1

Birgitta Hahn, fil.lic., f.d. gymnasielärare, tfn 073-787 49 37.

Cirkeln välkomnar medlemmar som tycker om att skriva, lyssna på andras texter och även vill försöka utveckla sitt skrivande. I skrivarstugan ges tips och några skrivövningar i avsikt att inspirera skrivarlusten. Man är fri att skriva om allt möjligt, t.ex. om barndomen, livserfarenheter, kåserier, fria fantasier – prosa eller poesi. Tag med något du skrivit som du vill läsa upp (1/2–1 sida maskinskrivet). Fristående fortsättning från föregående termin.

Tid: Tisdagar udda veckor 2/2–26/4 (ej 15/3) kl. 12.45–15.00. 16 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 450 kr.

Nr 26. Skrivarstuga, Grupp 2

Görel Bergman-Claeson, docent i nordiska språk, tfn 018-55 34 84, 070-951 66 27.

Vill du komma igång med att skriva eller har du ett skrivprojekt på gång? Vi skriver, läser och diskuterar egna texter inom olika genrer och funderar över hur vi själva arbetar med språket. Vad är det som gör en text läsvärd? Och vem bestämmer egentligen vad som är rätt eller fel?

Tid: Fredagar udda veckor 5/2–15/4 kl. 10.15–11.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Arken.

Avgift: 300 kr.

Nr 27. Akvarellmålning, Grupp 1

Dirk Fock, konstnär, tfn 070-874 45 84.

Akvarellmålning för dem som kan grunderna i akvarellteknik. Vi diskuterar teman för våra övningar. Det kan vara allt från stilleben, landskap (fantasi eller efter foto) till porträtt. Ta med akvarellpapper, akvarellfärger och pensel. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 28.

Tid: Onsdagar jämna veckor 27/1–6/4 kl. 9.15–11.45. 18 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 450 kr.

Nr 28. Akvarellmålning, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 27.

Tid: Onsdagar jämna veckor 27/1–6/4 kl. 12.15–14.45. 18 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 450 kr.

Nr 29. Teckning

Christer Kempe, konstnär och bildpedagog, tfn 018-71 35 15.

Figur- och frihandsteckning kombinerat med akvarell. Medtag teckningsblock och pennor.

Tid: Tisdagar jämna veckor 26/1–5/4 kl. 10.00–12.30. 18 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Arken.

Avgift: 450 kr.

Nr 30. Musikhistoria i sex kapitel. Musiklyssnarcirkel

Gunnel Fagius, musikvetare, musikedirektör, tfn 070-214 13 70, och **Jan Fagius**, neurolog och amatörmusikant, tfn 073-584 06 49.

Cirkeln delar in musikhistorien i sex för cirkelledarna personliga kategorier, som åskådliggörs med ljudande exempel från deras eget diskotek. Fokus kommer att ligga på den lilla och den stora orkestern, romanssånger och oratorier, barnköror och det svenska körundret.

Tid: Fredagar jämna veckor 29/1–22/4 (ej 25/3) kl. 10.15–11.45. 12 timmar.

Lokal: Meddelas senare.

Avgift: 300 kr.

Nr 31. Psalm och andlig visa

Kerstin Berglund, kantor, f.d. kyrkoherde, tfn 018-50 42 22.

Gamla och nya psalmer och visor. Rika tillfällen till sång. Cirkeln avslutas med de traditionella påskpsalmerna. Fristående fortsättning från föregående termin.

Tid: Tisdagar udda veckor 19/1–29/3 kl. 10.00–11.30.
12 timmar.

Lokal: Vindhems kyrkan, Vindhemsgatan 9.

Avgift: 300 kr.

Nr 32. Sjung ut! Körsång med Goldsingers

Gina van Dam, körledare och sångpedagog,
tfn 070-994 23 03.

Kom och sjung med hela kroppen och släpp loss glädjen!

Att sjunga är friskvård på hög nivå. Goldsingers är USU:s egen kör och sjunger allt som är kul, både stämsång och unisont.

Tid: Varje onsdag 27/1–11/5 (ej 23/3) kl. 11.15–12.45.
30 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Musiksalen.

Avgift: 750 kr.

SAMHÄLLSVETENSKAP OCH JURIDIK

Nr 33. Kan vi rädda Europa?

Paul Reichberg, fil.kand., tfn 070-673 85 64.

Europa utsätts idag för stora påfrestningar. Cirkeln kommer att rikta uppmärksamheten på några kritiska områden som kommer att påverka Europas framtid: Den inre marknaden, den ekonomiska och monetära unionen, den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, miljöpolitiken, mänskliga rättigheter och ett nytt EU-fördrag.

Tid: Tisdagar udda veckor 2/2–12/4 kl. 15.15–16.45.
12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 300 kr.

Nr 34. Estland – okänt nära grannland

Bengt Kettner, fil.mag., tfn 01823 64 11.

Estland var under 149 år, till år 1710, en viktig del av det svenska stormaktsväldet. I Estland talade man förr om den gamla goda svensktiden. Denna tid framstod som mindre plågsam än tiden av livegenskap och slaveri under

tyskättade adliga godsägares ohämmade förtryck före och efter den svenska tiden. Inte förrän år 1918 kunde Estland tillkämpa sig friheten som ett självständigt land. Bara för att vid andra världskrigets utbrott åter ockuperas av både kommunister och nazister, en ockupation som bestod ända till dess att Sovjetunionens sammanbrott på nytt öppnade vägen till självständighet år 1991. Illustrerat med många hundra bilder gör vi en rundtur i och läser om Estland. I en planerad kommande cirkel hösten 2016 lär vi känna 800 år av det estniska folkets dramatiska historia.

Tid: Måndagar jämna veckor 25/1–21/3 samt 11/4
kl. 13.15–15.45. 18 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 450 kr.

En resa till Tallinn planeras 20/4–25/4. Resan är öppen för alla medlemmar men företräde ges för deltagarna i cirkeln. Se vidare under ”Resor och studiebesök”.

NATURVETENSKAP, MEDICIN OCH TEKNIK

Nr 35. Gifter – till skada men även till nytta

Olle Matsson, professor i kemi, Uppsala universitet,
tfn 070-857 83 45.

Gifter har funnits med människan sedan urminnes tider. Man erfor tidigt att det i både den levande och den döda naturen fanns materia som var livsfarlig eller skadlig vid förtäring eller beröring. Tidigt insågs även nyttan med gifter – de kunde användas för jakt och krigföring, i vissa fall som läkemedel. Gifter har genom historien använts för mord och självmord samt vid rättsskipning för avrättning av enskilda individer eller hela folkgrupper. Gift har till och med utnyttjats för att avgöra skuldfrågan vid de gudsdomar som förekommit framförallt i olika delar av Afrika. Vi tar upp olika gifter, deras verkningssätt och användning genom tiderna i olika delar av världen.

Tid: Tisdagar udda veckor 2/2–12/4 kl. 13.15–14.45.
12 timmar.

Lokal: BMC, samling 2/2 vid ingång A8 då lokal meddelas.

Avgift: 300 kr.

Nr 36. Bara vanligt vatten, eller? Vi går på djupet och lär oss mer om Upplands sjöar och åar

Eva Willén, docent i akvatisk växtekologi,
tfn 018-30 27 47, och **Anders Wilander**, fil.dr i
limnologi, tfn 018-36 76 16.

Cirkeln behandlar vattnen, särskilt sjöar och vissa vattendrag i vårt landskap. Målet är att höja kunskapen om vattenkvaliteten och belysa orsaker till tillstånd och förändringar. Vi går igenom allmänna egenskaper som har betydelse för vattnets karaktär och dess biologiska liv. Vi väljer också att åskådliggöra problem som särskilt karaktäriserar vattnen i Uppland. Cirkeln avslutas med en exkursion för att i den naturliga miljön få kunskap om några vatten i det uppländska landskapet.

Tid: Torsdagar jämna veckor 28/1–21/4 (ej 24/3)
kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 300 kr.

Nr 37. En värld drogad av olja

Kjell Aleklett, professor em. i fysik och globala energisystem, Uppsala universitet, tfn 072-727 29 90.

Vi lever i oljeeran där vi varje dag är beroende av 100-tals produkter där oljan ingår på ett eller annat sätt. Vi lär oss hur olja bildades, hur den är lagrad under marken, var den finns, hur mycket som används och mycket mer. Vi är i mitten av oljeeran, som började för 150 år sedan och nu går mot en oundviklig nedgång, innebärande att festen kommer att ta slut. Din kunskap har betydelse för dina barn och barnbarn. Cirkeln bygger på en nyutkommen bok, *En värld drogad av olja*, av Kjell Aleklett.

Tid: Tisdagar jämna veckor 26/1–5/4 kl. 15.30–17.00. 12 timmar.

Lokal: Inst. för geovetenskaper, Lärosal Småland, Villavägen 16.

Avgift: 300 kr.

Nr 38. Bilen, biffen och bostaden – hållbarhet i vardagen

Per Abenius, civ.ing., certifierad energiexpert, tfn 018-50 27 06, 070-271 27 06.

Varje svensk bidrar genom sitt beteende och sin konsumtion med ca nio ton koldioxid per år till atmosfären. I en uthållig värld beräknas utrymmet till ett ton per år! Det nys avslutade Parismötet anger i vilken takt förändringen måste ske och vilka bindande krav som ställs på respektive land. Vi diskuterar hur vi som konsument genom förnuftiga val kan leda utvecklingen i den riktning som krävs.

Bilen representerar transporter i vid bemärkelse, i jobbet, på fritid, på semester eller när vi handlar. Biffen anvisar vilken skillnad vi kan åstadkomma genom val och hantering av födoämnen. Bostaden är en stor energikonsument. Vilken energi skall vi använda, och hur minskar vi förbrukningen? Teknik, lagstiftning och skatter, och ett cirkulärt tänkande, där det mesta skall kunna återvinnas, ger oss redskapen.

Tid: Torsdagar udda veckor 4/2–28/4 (ej 17/3) kl. 13.15–14.45. 12 timmar

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.

Avgift: 300 kr.

Nr 39. Från vita dvärgar till svarta hål, Grupp 1

Staffan Yngve, professor em. i teoretisk fysik, Uppsala universitet, tfn 018-52 05 81, 070-297 80 16.

Cirkeln är en fristående fortsättning på höstterminens cirkel "Svarta hål och mörk materia" och bygger på en nyutkommen bok, *Svarta hål*, av Bengt Gustafsson. Den kräver inga särskilda förkunskaper. Cirkeln och boken tar inte bara upp svarta hål utan även stjärnor med jordiska/uppsaliensiska dimensioner och andra exotiska objekt och händelser i universum. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 40.

Tid: Torsdagar jämna veckor 28/1–21/4 (ej 24/3) kl. 13.15–14.45. 12 timmar.

Lokal: Oseenska rummet, Ångströmlaboratoriet hus 7, våning 3.

Avgift: 300 kr.

Nr 40. Från vita dvärgar till svarta hål, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 39.

Tid: Torsdagar jämna veckor 28/1–21/4 (ej 24/3) kl. 15.15–16.45. 12 timmar.

Lokal: Oseenska rummet, Ångströmlaboratoriet hus 7, våning 3.

Avgift: 300 kr.

Nr 41. Fåglar under våren, Grupp 1

Pekka Westin, Upplands ornitologiska förening, tfn 0171-46 30 39, 070-572 80 42.

Vi träffas första gången inomhus och gör därefter exkursioner till olika fågellokaler. Främst nybörjare men även mer vana är välkomna. Resorna förutsätter samåkning i egna bilar. Du bör kunna röra dig några kilometer i naturen och vara utrustad med stövlar, oömma kläder och kikare. En fågelbok är också bra att ha.

Tid: Onsdag 14/3 kl. 10.00–11.30. Därefter följande tider (om dåligt väder omöjliggör exkursionen ändras tiden):

5/4 kl. 19.00–22.00 Skogstibble skjutfält.

15/4 kl. 13.00–16.00 Hjälvstaviken.

28/4 kl. 8.00–12.00 Dalbyviken, Dalkarlskräret.

3/5 kl. 7.00–13.00 Ledskär.

12/5 kl. 6.00–10.00 Fånö bokskog.

18/5 kl. 6.00–9.00 Wiks slottspark.

2/6 kl. 22.00–1.00 Fyrisån, Uppsala.

Lokal: Storgatan 11 den 14/3, därefter utomhus.

Avgift: 750 kr.

Nr 42. Fåglar under våren, Grupp 2

Thomas Johansson, Upplands ornitologiska förening, tfn 018-46 95 03, 072-587 63 63.

Vi träffas första gången inomhus, därefter görs exkursioner till olika fågellokaler. Främst nybörjare men även mer vana är välkomna. Vi samåker i egna bilar. Du bör kunna röra dig några kilometer i naturen. Du skall vara utrustad med stövlar, oömma, varma kläder och kikare. Har du tubkikare kommer den väl till pass vid vissa av exkursionerna. En fågelbok är alltid bra att ha.

Tid: Tisdag 15/3 kl. 12.30–14.00. Därefter följande tider (om dåligt väder omöjliggör exkursionen ändras tiden):

7/4 kl. 19.00–22.00 Skogstibble skjutfält.

14/4 kl. 7.00–11.00 Vendelsjön.

3/5 kl. 8.00–12.00 Hjälvstaviken.

17/5 kl. 7.00–11.00 Fånö bokskog.

26/5 kl. 7.00–12.00 Ledskär.

8/6 kl. 22.00–1.00 Nattlyssning utmed Fyrisån.

Lokal: Storgatan 11 den 15/3, därefter utomhus.

Avgift: 750 kr.

Nivåskala för språkstudier

Senioruniversitetets modell för språkstudier bygger på Europarådets nivåskala för språkfärdigheter. Nivåskalan beskriver fem olika färdigheter; hörförståelse, läsförståelse, muntlig interaktion, muntlig produktion och skriftlig färdighet i sex olika nivåer, A1, A2, B1, B2, C1 och C2. För att avgöra på vilken nivå man ligger finns en självbedömningstabla. I den beskrivs så kallade deskriptorer färdigheterna för varje nivå genom påståenden som börjar med **Jag kan...**

Om du uppnått målen för en viss nivå skall du följa en kurs på nästa nivå. Vid osäkerhet om val av lämplig nivå kan respektive cirkelledare kontaktas. För cirklar som latin, som inte längre talas, kan nivåskalan inte tillämpas. Självbedömningstablan i sin helhet finns på webbplatsen, www.usu.se.

Nivå A1

Jag har inga eller mycket ringa förkunskaper när jag börjar i cirkeln. När jag går vidare till nästa nivå har jag uppnått följande färdigheter.

- Jag kan förstå vanliga ord och fraser när språket talas tydligt, och om de är hämtade från enkla och konkreta vardagssituationer.
- Jag kan delta i enkla samtal genom att ställa och besvara frågor om välbekanta ämnen.
- Jag kan muntligt beskriva till exempel var jag bor och personer jag känner.
- Jag kan förstå vanliga ord och mycket enkla meningar, till exempel på anslag och affischer.
- Jag kan skriva korta enkla meningar, till exempel vykort.

Nivå A2

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå A1.

- Jag kan förstå vad som sägs i beskrivningar av vardagen – hem, mat, shopping, kommunikationer och väderlek.
- Jag kan presentera mig själv, min familj och andra människor och berätta om och beskriva händelser i vardagslivet.
- Jag kan förstå informationen till exempel i annonser, prospekt, menyer och tidtabeller.
- Jag kan läsa enkla berättelser.
- Jag kan skriva enkla meddelanden och brev.

Nivå B1

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå A2.

- Jag kan förstå innehållet i tydligt tal om för mig välkända ämnen.
- Jag kan återberätta något jag läst eller hört.
- Jag kan ta aktiv del i en diskussion om välbekanta ämnen.
- Jag kan läsa och tillgodogöra mig artiklar och litterära texter skrivna på ett någorlunda lätt språk.
- Jag kan skriva personliga brev och sammanhängande texter om egna intresseområden.

Nivå B2

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de

färdigheter som beskrivs i nivå B1.

- Jag kan förstå det mesta av innehållet i längre muntliga framställningar om välbekanta ämnen och nöjaktigt förstå det som sägs i nyheter i radio och TV.
- Jag kan relativt detaljerat återberätta en historia.
- Jag kan aktivt delta i en diskussion och kan förklara och försvara mina åsikter.
- Jag kan läsa och förstå sakprosatexter och skönlitteratur på en inte alltför avancerad nivå.
- Jag kan skriva sammanhängande texter inom mina intresseområden.

Nivå C1

Jag har när jag börjar en cirkel på denna nivå de färdigheter som beskrivs i nivå B2.

- Jag kan förstå olika typer av framställningar även om språket talas snabbt och med viss dialektal färgning och jag kan utan större ansträngning förstå TV-program och filmer.
- Jag kan tala utan att tydligt söka efter ord och uttryck i egna framställningar, samtal och diskussioner.
- Jag kan läsa och förstå långa och komplexa texter, såväl sakprosa som skönlitteratur.
- Jag kan skriva recensioner av litterära verk, artiklar och film.

Nivå C2

Jag har inga svårigheter att förstå allt talat språk, vare sig i direktkontakt eller via radio och TV och deltar lätt i avancerade diskussioner. Jag kan skriva komplex text i passande stil.

Nr 43. Engelsk konversation B1

Birgitta Attling Nordenfelt, f.d. rektor vid Montessori-skola, Cambridge Proficiency Course, tfn 070-658 78 50. Cirkelns tema är händelser i vardagslivet, framförallt i den engelskspråkiga världen. Målet är att utveckla och skapa tillit till den muntliga förmågan genom att öva vardags-språk, öka ordförrådet och stärka uttalet. Vi arbetar huvudsakligen i grupp med samtal, övningar och presentationer utifrån deltagarnas intressen och önskemål. Ingen specifik kurslitteratur används, vi har blandade texter som används som underlag i vår konversation.

Tid: Varje torsdag 4/2–21/4 kl. 11.15–12.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 600 kr.

Nr 44. Engelsk konversation B2

Birgitta Attling Nordenfelt, f.d. rektor vid Montessori-skola, Cambridge Proficiency Course, tfn 070-658 78 50. Cirkeln fokuserar på ämnesområden/teman som gruppen kommer överens om. Vi läser och diskuterar en skönlitterär bok. Vi väljer kurslitteratur i samband med planeringen. Målet är att ytterligare utveckla den egna muntliga förmågan; skapa en språklig säkerhet och vana i att föra dialoger, kunna uttrycka sina åsikter, göra egna presentationer och aktivt delta i debatter.

Tid: Varje onsdag 3/2–20/4 kl. 9.15–10.45. 24 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.
Avgift: 600 kr.

Nr 45. English: Language and Literature B2, Grupp 1

Lena Ågren, fil.mag., läromedelsförfattare i engelska, tfn 018-22 48 43, 070-749 11 35.
Vi läser texter i Alderborn-Ågren *English Your Way* samt noveller av afrikanska författare. Vi diskuterar vad som händer i världen i allmänhet och i den engelskspråkiga världen i synnerhet. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 46.

Tid: Varje onsdag 17/2–4/5 kl. 9.15–10.45. 24 timmar.
Lokal: Frälsningsarmén, S:t Persgatan 20.
Avgift: 600 kr.

Nr 46. English: Language and Literature B2, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 45.

Tid: Varje onsdag 17/2–4/5 kl. 11.00–12.30. 24 timmar.
Lokal: Frälsningsarmén, S:t Persgatan 20.
Avgift: 600 kr.

Nr 47. Franska A1

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-46 07 53, 073-568 54 85.
Andra terminen. Vi fortsätter att träna uttal, ordförråd och basgrammatik. Inriktning på vardagsfraser och enkla samtal i dialogövningar. Grammatikgenomgångar med muntliga och skriftliga övningar. Bildbeskrivningar, hörövningar, realia. Kurslitteratur: *Un air de Paris*.

Tid: Varje tisdag 26/1–12/4 kl. 13.30–15.00. 24 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Insikten (dock Missionskyrkan, Musiksalen 8/3).
Avgift: 600 kr.

Nr 48. Franska A2

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-46 07 53, 073-568 54 85.
Fördjupad träning i att tala, höra, läsa, skriva. Samtal om vardagssituationer, uttalsträning, grammatikgenomgångar med praktisk tillämpning. Muntliga och skriftliga övningar, bildbeskrivningar, hörövningar, realia. Kurslitteratur: *Un air de France*.

Tid: Varje tisdag 26/1–12/4 kl. 15.15–16.45. 24 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Insikten (dock Missionskyrkan, Musiksalen 8/3).
Avgift: 600 kr.

Nr 49. Franska B1

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-46 07 53, 073-568 54 85.
Fördjupad träning i att tala, höra, läsa, skriva. Fördjupat samtal om vardagssituationer, uttalsträning, grammatikgenomgångar med praktisk tillämpning. Målet är att utöka ordförrådet genom muntliga och skriftliga övningar, bildbeskrivningar, hörövningar, realia, diktamen.

Kurslitteratur: *Un air de la vie française*.

Tid: Varje onsdag 27/1–13/4 kl. 14.15–15.45. 24 timmar.
Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 600 kr.

Nr 50. Franska B1

Eva Wockelberg, fil.mag., språklärare, tfn 076-161 10 95.
”Trois minutes” då deltagarna talar fritt och kort om ett självvalt ämne (frivilligt). Vi fortsätter läsningen av Modiano *La petite bijou*. Samtalsträning parvis. Orientering om aktuella frågor i fransktalande länder via fransk tidningstext. *Contexte* – ett webbaserat material som övar ordförråd, grammatik och realia för eget arbete med uppföljning. Repetition av grammatik. Vi använder *Bonniers franska grammatik / Den franska grammatiken*.

Tid: Varje onsdag 27/1–13/4 kl. 13.15–14.45. 24 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Arken jämna veckor, Missionskyrkan, Insikten udda veckor.
Avgift: 600 kr.

Nr 51. Franska B1–B2, Grupp 1

Britt Pudas, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-51 58 34, 070-445 18 77.
Fördjupad träning i att tala, höra och läsa samt i viss utsträckning att skriva. Fria och styrda dialoger, samtal om kända ämnen och aktuella händelser i målspråksländerna. Samtal kring lästa texter, bildbeskrivningar, sång, film. Övningar via internet i ordkunskap, grammatik och realia, *Contexte 1* och *2*. Skönlitteratur, tidningstext. Kurslitteratur: Roman/noveller/andra texter som bestäms av gruppen, *Bonniers franska grammatik / Den franska grammatiken*, omfattande stencilerat material. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 52.

Tid: Varje onsdag 27/1–13/4 kl. 15.00–16.30. 24 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.
Avgift: 600 kr.

Nr 52. Franska B1–B2, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 51.

Tid: Varje onsdag 27/1–13/4 kl. 13.15–14.45. 24 timmar.
Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.
Avgift: 600 kr.

Nr 53. Franska B2

Philippe Collet, lärare i franska, tfn 018-50 64 47.
Deltagarna väljer en artikel från den franska pressen, tagen från nätet, och presenterar den för de andra deltagarna. Vi läser och diskuterar den. Vi läser även andra artiklar om aktualiteter från det franska samhället. Vi ser film textad på franska från TV5 Monde / France2 eller annat. Kurslitteratur: *Meursault, contre-enquêtes* av Kamel Daoud (Actes Sud 2014).

Tid: Varje tisdag 26/1–17/5 (ej 23/2, 29/3) kl. 11.00–12.30. 30 timmar.
Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 750 kr.

Nr 54. Fransk konversation B2 och uppåt

Frederic Öberg, fil.kand., f.d. stabschef vid länsstyrelserna i Stockholm och Uppsala, tfn 018-14 68 15, 070-380 50 09.

Cirkeln bygger på allmän konversation, uteslutande på franska, om aktuella politiska, kulturella och/eller sociala evenemang/händelser i den frankofona världen. Studie-/diskussionsmaterialet består huvudsakligen av relevanta medieuppgifter.

Tid: Varje torsdag 4/2–24/3 kl. 9.15–10.45. 16 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 450 kr.

Nr 55. Franska B2–C1

Margareta Viklund, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-46 07 53, 073-568 54 85.

Fördjupad träning i att tala, höra, läsa, skriva. Utökad fras- och ordförråd, fördjupade grammatikövningar, muntliga och skriftliga. Fria och bundna dialoger, parövningar, hörförståelseövningar, bildbeskrivningar, referat, kultur och samhälle. Egna presentationer av valfritt ämne. Dictéer. Kurslitteratur: *Un air du monde français*.

Tid: Varje onsdag 27/1–13/4 kl. 12.30–14.00. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 56. Franska B2–C1

Eva Wockelberg, fil.mag., språklärare, tfn 076-161 10 95. ”Trois minutes” – deltagarna talar fritt och enkelt om vad som faller dem in. Förberedda diskussioner med samtalsämnen valda av deltagarna, Vi fortsätter läsningen av *L'extraordinaire voyage du fakir qui était resté coincé dans une armoire IKEA* av Romain Puértolas. Utökad användning av nyhetsmaterial från franskt språkområde. Vi tränar skriftlig översättning till franska. Vi använder *Bonniers franska grammatik / Den franska grammatiken*.

Tid: Varje onsdag 27/1–13/4 kl. 11.15–12.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Vinkeln jämna veckor, Missionskyrkan, Utsikten udda veckor.

Avgift: 600 kr.

Nr 57. Franska C1

Yaga Sosnowska, lärare i franska vid Folkuniversitetet, tfn 018-55 28 92.

Vi diskuterar vardagliga erfarenheter, aktuella händelser, böcker vi läst och filmer vi sett. Vi läser tillsammans en bok eller några kapitel från flera böcker. Vi ser franska filmer med fransk text.

Tid: Varje onsdag 27/1–13/4 kl. 11.00–12.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Arken.

Avgift: 600 kr.

Nr 58. Franska C1–C2

Philippe Collet, lärare i franska, tfn 018-50 64 47.

Deltagarna väljer själva ett tema som de presenterar och diskuterar. Vi talar om kulturevenemang både i Sverige och Frankrike, t.ex. filmer, pjäser, utställningar. Vi läser

artiklar från den franska pressen tagna från nätet om olika aktualiteter (samhälle, ekonomi, politik eller andra ämnen). Vi ser videoinspelningar (film, debatter, dokumentärer) från TV5 Monde / France2 eller annat. Kurslitteratur: *Ladivine* av Marie Ndiaye (Folio 2013).

Tid: Varje tisdag 26/1–17/5 (ej 23/2, 29/3) kl. 9.15–10.45. 30 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 750 kr.

Nr 59. Italienska A1, Grupp 1

Katarina Sjöström, fil.kand., översättare, tfn 018-432 31 41, 070-357 61 87.

Andra terminen. Målet är att deltagarna skall lära sig grunderna i det italienska språket och grammatiken. Kurslitteratur bestäms vid första sammankomsten. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 60.

Tid: Varje måndag 1/2–25/4 (ej 28/3) kl. 09.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Maja, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 60. Italienska A1, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 59.

Tid: Varje måndag 1/2–25/4 (ej 28/3) kl. 11.00–12.30. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Maja, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 61. Italienska A2

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand., språklärare och sångerska, tfn 070-817 45 39.

Cirkel med inriktning på vardagsfraser och enkla samtal. Vi avslutar kursboken *Prego 2* och väljer en ny bok under cirkelns gång. Vi går igenom de grammatiska grunderna. Målet är att deltagarna skall få ett basordförråd och grundlägga ett gott uttal. Vi lyssnar på italienska sånger och ser ev. delar av en italiensk film med svensk text. Vi talar om Italien.

Tid: Varje tisdag 2/2–19/4 kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 600 kr.

Nr 62. Italienska B1

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand., språklärare och sångerska, tfn 070-817 45 39.

Cirkel med inriktning på vardagsfraser och enkla samtal. Vi fortsätter i kursboken *Prego 3*. Vi repeterar de grammatiska grunderna och målet är att deltagarna skall få ett basordförråd och grundlägga ett gott uttal. Vi talar om Italien ur olika perspektiv, läser några noveller, lyssnar på italienska sånger och ser ev. delar av en italiensk film.

Tid: Varje tisdag 2/2–19/4 kl. 13.30–15.00. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.

Avgift: 600 kr.

Nr 63. Italienska B2, Grupp 1

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand., språklärare och sångerska, tfn 070-817 45 39.

Vi inriktar oss på vardagsfraser och konversation. Målet är att utöka ordförrådet, hörförståelsen och att öva upp ett gott uttal. Deltagarna får öva sig i att uttrycka sig genom att göra enkla presentationer av valfritt ämne. Vi börjar på en ny kursbok som vi väljer under cirkelns gång. Vi talar om Italien ur olika perspektiv, ser en film och lyssnar på italienska sånger. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 64 och 65.

Tid: Varje torsdag 4/2–21/4 kl. 10.30–12.00. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 64. Italienska B2, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 63 och 65, men i denna cirkel fortsätter vi med romanen *Il senenzio dell'onda* av Gianrico Carofiglio.

Tid: Varje måndag 1/2–25/4 (ej 28/3) kl. 13.30–15.00. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 65. Italienska B2, Grupp 3

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 63 och 64, men i denna cirkel fortsätter vi med romanen *Il senenzio dell'onda* av Gianrico Carofiglio.

Tid: Varje måndag 1/2–25/4 (ej 28/3) kl. 10.30–12.00. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 66. Italienska B2

Eva Linderöth, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 073-033 69 12.

Vi fortsätter att läsa och diskutera Silvia Avalones roman *Marina Bellezza*. Vi samtalar om valda ämnen, läser t.ex. artiklar från italiensk dags- och veckopress och ser en italiensk film, textad på italienska. Det finns utrymme för förslag från deltagarna under cirkelns gång.

Tid: Varje onsdag 3/2–20/4 kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 67. Italienska C1

Katarina Hellgren-Dahl, fil.kand., språklärare och sångerska, tfn 070-817 45 39.

Konversation och diskussion på italienska. Vi fortsätter att läsa *Marina Bellezza* av Silvia Avallone. Vi diskuterar och kommenterar det vi läser. Deltagarna gör muntliga presentationer av olika ämnen och vi diskuterar Italien ur olika perspektiv med utgångspunkt från artiklar, webbsidor m.m. Cirkelns mål är att utöka ordförrådet och förbättra förmågan att uttrycka sig. Vi lyssnar också på italienska sånger och ser en italiensk film, textad på italienska.

Tid: Varje torsdag 4/2–28/4 (ej 24/3) kl. 13.30–15.00. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 68. Latin 3:e terminen

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-52 29 98, 070-938 38 62.

Studium av tillrättalagda texter samt några bearbetade autentiska texter. Formlära och enkel syntax. Rikligt kompletterande övningsmaterial enligt dokument. Latinets uttal. Latinska sentenser och citat. Ordkunskap. Ords betydelser och etymologi. Latin i moderna språk, särskilt svenska och engelska. Fortsatt översikt över Roms historia. Samhälle, arkitektur, konst, mytologi i anslutning till textmaterial. Romersk måltid. Studiebesök på Medelhavsmuseet och Gustav III:s Antikmuseum i Stockholm. Kurslitteratur: Staffan Edmar *Vivat lingua latina!* fr.o.m. sid. 89.

Tid: Varje onsdag 27/1–13/4 kl. 11.00–12.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten jämna veckor,

Missionskyrkan, Insikten udda veckor.

Avgift: 600 kr.

Nr 69. Latin 8:e terminen

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-52 29 98, 070-938 38 62.

Repetition av redan behandlad formlära. Studium av tillrättalagda texter och autentiska texter från klassisk tid, medeltid och tidigmodern tid. Utökad formlära och syntax. Kompletterande övningsmaterial enligt dokument. Latinska sentenser och citat. Latin i moderna språk, särskilt svenska och engelska. Ordkunskap. Ordbildning. Etymologier. Fortsättning på temat mytologi. Allmän realia med individuella presentationer. Det romerska samhället, arkitektur, konst, främst i anslutning till lästa texter. Romersk måltid. Studiebesök på Medelhavsmuseet och Gustav III:s Antikmuseum i Stockholm. Kurslitteratur: Staffan Edmar *Vivat lingua latina!* kompletterat med texter enligt dokument. Nils Sjöstrand *Ny latinsk grammatik* rekommenderas, valfritt lexikon.

Tid: Varje torsdag 28/1–21/4 (ej 24/3) kl. 15.15–16.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten (dock 17/3 annan lokal som meddelas senare).

Avgift: 600 kr.

Nr 70. Latin 16:e terminen

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-52 29 98, 070-938 38 62.

Översättning med språklig och innehållslig analys av autentiska texter – prosa, poesi, vetenskap, konst, historia, samhälle – från klassisk tid, medeltid och tidigmodern tid. Grammatik med tonvikt på syntax som inte tidigare behandlats. Repetition enligt gruppens önskemål. Översättning till latin. Ordkunskap och ordbildning. Etymologier. Sentenser och citat. Latinska morfem i moderna språk. Latinets roll i Europa. Fördjupning i Roms historia i anslutning till lästa texter. Samhälle, filosofi, konst, arkitektur, mest i anslutning till

lästa texter. Individuella föredrag. Kurslitteratur: Enligt dokument med textmaterial, kommentarer, ordlistor och övningar. Nils Sjöstrand *Ny latinsk grammatik*, valfritt lexikon.

Tid: Varje torsdag 28/1–21/4 (ej 24/3) kl. 9.15–10.45.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten (dock 17/3 annan lokal som meddelas senare).

Avgift: 600 kr.

Nr 71. Latin 18:e terminen

Monika Ekman, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-52 29 98, 070-938 38 62.

Översättning med språklig och innehållslig analys av autentiska texter – prosa, poesi, vetenskap, konst, historia, samhälle – från klassisk tid, medeltid och tidigmodern tid. Grammatik med tonvikt på syntax som inte tidigare behandlats. Repetition enligt gruppens önskemål. Översättning till latin. Ordkunskap och ordbildning. Etymologier. Sentenser och citat. Latinska morfem i moderna språk. Ordbildning. Latinets roll i Europa. Fördjupning i Roms historia i anslutning till lästa texter. Samhälle, filosofi, konst, arkitektur, mest i anslutning till lästa texter. Individuella föredrag. Kurslitteratur: Enligt dokument med textmaterial, kommentarer, ordlistor och övningar. Nils Sjöstrand *Ny latinsk grammatik*, valfritt lexikon.

Tid: Varje torsdag 28/1–21/4 (ej 24/3) kl. 11.00–12.30.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten (dock 17/3 annan lokal som meddelas senare).

Avgift: 600 kr.

Nr 72. Ryska A2

Mark Wahlström, fil.mag., f.d. gymnasielärare, tfn 018-50 84 56.

Vi fortsätter med *Trojka-Da 2*, där vi studerar grunderna i aspektläran och läser något längre texter. Muntliga och skriftliga övningar. Kurslitteratur: Erik Fält *Trojka-Da 2*, textbok och övningsbok.

Tid: Varje måndag 25/1–18/4 (ej 28/3) kl. 10.45–12.15.
24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.

Avgift: 600 kr.

Nr 73. Spanska A1

Ingrid Nordberg, fil.lic., f.d. universitetslärare, tfn 070-296 75 33.

Nybörjarcirkel (första terminen). Vi börjar från grunden och lär oss uttal, basordförråd och grundläggande grammatik. Vi arbetar med språkligt enkla men informativa texter och dialoger som vi har som utgångspunkt för muntliga och skriftliga övningar av olika slag. Kursbok är Waldenström, Westerman, Wik-Bretz *Caminando 1* (obs! ISBN 978-91-27-69434-7).

Tid: Varje torsdag 28/1–21/4 (ej 24/3) kl. 13.15–14.45.
24 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Maja, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 74. Spanska A1

Ingrid Nordberg, fil.lic., f.d. universitetslärare, tfn 070-296 75 33.

Andra terminen. Vi fortsätter att via enkla texter och dialoger lära nya ord och uttryck som vi sedan använder i tal och skrift. Grammatik, skriftliga och muntliga övningar. Realia om den spansktalande världen. Kursbok är Waldenström, Westerman, Wik-Bretz *Caminando 1* (obs! ISBN 978-91-27-69434-7).

Tid: Varje tisdag 26/1–19/4 (ej 22/3) kl. 11.00–12.30.
24 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Maja, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 75. Spanska A1–A2

Ingrid Nordberg, fil.lic., f.d. universitetslärare, tfn 070-296 75 33.

Fjärde terminen. Fördjupad träning i att tala, läsa, höra och skriva spanska. Samtal om vardagssituationer, grammatikgenomgångar med praktisk tillämpning. Realia om den spansktalande världen. Kursbok är Waldenström, Westerman, Wik-Bretz *Caminando 2* (obs! ISBN 978-91-27-40693-3).

Tid: Varje tisdag 26/1–19/4 (ej 22/3) kl. 9.15–10.45.
24 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Maja, Västra Ågatan 16.

Avgift: 600 kr.

Nr 76. Spanska A2

Ann-Christine Karén, fil.mag. i spanska och franska, f.d. gymnasielärare, tfn 018-42 93 88, 073-042 85 59.

Vi fortsätter vår inläring av ord och fraser. Enkla samtal om vardagssituationer. Målet är att få ett gott basordförråd och ett bra uttal. Grammatikgenomgångar, muntliga och skriftliga övningar samt hörövningar. Realia om Spanien och den spansktalande världen. Textbok: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz *Caminando 2* (3. utg.).

Tid: Varje tisdag 26/1–26/4 (ej 1/3, 29/3) kl. 11.15–12.45.
24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten (dock Missionskyrkan, Musiksalen den 8/3).

Avgift: 600 kr.

Nr 77. Spanska B1

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37 (månd.–torsd. kl. 16–17 eller SMS). Fokus ligger på inläring av allmänna ord och fraser samt kommunikativ praktik genom något svårare texter och samtal uttryckta i alla möjliga tempus. Kurslitteratur: Vanäs, Gallego, Vaccia *Allegria paso 5*, från kapitel 8.

Tid: Varje tisdag 26/1–12/4 kl. 13.00–14.30. 24 timmar.
Lokal: Folkuniversitetet, Rum A14, Bergsbrunnagatan 1.
Avgift: 600 kr.

Nr 78. Spanska B2, Grupp 1

Ann-Christine Karén, fil.mag. i spanska och franska, f.d. gymnasielärare, tfn 018-42 93 88, 073-042 85 59. Fördjupad träning i att tala, höra, läsa och skriva spanska. Kommunikativ praktik genom något svårare texter och samtal. Grammatikgenomgång, muntliga och skriftliga övningar samt hörövningar. Realia om Spanien och den spansktalande världen. Textbok: Waldenström, Westerman, Wik-Bretz *Caminando 4*. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 79.

Tid: Varje tisdag 26/1–26/4 (ej 1/3, 29/3) kl. 9.15–10.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten (dock Missionskyrkan, Musiksalen den 8/3).
Avgift: 600 kr.

Nr 79. Spanska B2, Grupp 2

Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 78.

Tid: Varje måndag 25/1–25/4 (ej 29/2, 28/3) kl. 9.15–10.45. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Insikten.
Avgift: 600 kr.

Nr 80. Spanska B2

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37 (månd.-torsd. kl. 16-17 eller SMS). Träning av alla färdigheter samt genomgång av vissa avancerade grammatiska områden. Cirkeln är på spanska; svenska endast i undantagsfall om det är nödvändigt. Kurslitteratur Béjar Alonso *Caminando 5*, från kapitel 3a.

Tid: Varje torsdag 28/1–14/4 kl. 10.00–11.30. 24 timmar.
Lokal: Folkuniversitetet, Rum A14, Bergsbrunnagatan 1.
Avgift: 600 kr.

Nr 81. Spanska C1

Roberto Alonso de la Torre, gymnasielärare, tfn 076-555 61 37 (månd.-torsd. kl. 16-17 eller SMS). Vi skall arbeta med en skönlitterär bok som bestäms av deltagarna. Cirkeln är enbart på spanska.

Tid: Varje tisdag 26/1–12/4 kl. 10.00–11.30. 24 timmar.
Lokal: Folkuniversitetet, Rum A14, Bergsbrunnagatan 1.
Avgift: 600 kr.

Nr 82. Einige klassische deutsche Filme

Ulrika Tornberg, docent i pedagogik, läromedelsförfattare och tidigare fortbildare av tysklärare, tfn 070-359 21 62.

Cirkeln vänder sig till dem som vill fördjupa sig i några av de klassiska tyska filmerna med regissörer som Rainer Werner Fassbinder, Werner Herzog och Wim Wenders.

Filmerna har tyskt tal men även svensk eller engelsk text, varför också andra intresserade än de tyskstudierande kan delta i cirkeln. I anslutning till varje filmvisning inbjuds deltagarna att på tyska eller svenska diskutera vad de sett.

Tid: Varje tisdag 26/1–22/3 kl. 15.15–17.15. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Maja, Västra Ågatan 16.
Avgift: 600 kr.

Nr 83. Deutsch im Alltag B1–B2

Ulrika Tornberg, docent i pedagogik, läromedelsförfattare och tidigare fortbildare av tysklärare, tfn 070-359 21 62.

Cirkeln vänder sig till dem som läste tyska en gång för länge sedan men som nu vill ta upp språket igen för att kunna läsa och förstå tysk text, förstå det väsentligaste i tyskt tal och tala tyska för personliga behov. Den grammatik som behandlas syftar därför främst till att stödja deltagarnas förmåga att kommunicera. Cirkeln tar avstamp i likheter och skillnader mellan tyska och svenska för att språklärandet därigenom skall underlättas.

Tid: Varje tisdag 26/1–12/4 kl. 13.15–14.45. 24 timmar.

Lokal: Sensus, Sal Maja, Västra Ågatan 16.
Avgift: 600 kr.

Nr 84. Deutsch im Alltag B2

Karin Lohe, f.d. gymnasielärare i tyska, tfn 018-21 49 81. Vi läser och diskuterar i anslutning till texter från olika tider och ämnesområden. Repetition av vardagsfraser. Tonvikt på ordförråd och muntlig kommunikation.

Tid: Varje onsdag 27/1–13/4 kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 600 kr.

Nr 85. Deutsch für Fortgeschrittene C1–C2, Grupp 1

Karin Lohe, f.d. gymnasielärare i tyska, tfn 018-21 49 81. Tidningsartiklar och litterära texter bildar underlag för referat och diskussioner. Vi tar även upp aktuella händelser och vardagsupplevelser. Deltagarna har möjlighet att påverka kursens innehåll. Läsning av 1–2 romaner, som väljs i samråd med deltagarna. Parallellcirkel med samma innehåll som Nr 86.

Tid: Varje tisdag 26/1–12/4 kl. 9.00–10.30. 24 timmar.

Lokal: Missionskyrkan, Utsikten.
Avgift: 600 kr.

Nr 86. Deutsch für Fortgeschrittene C1–C2, Grupp 2

Karin Lohe, f.d. gymnasielärare i tyska, tfn 018-21 49 81. Parallellcirkel med samma innehåll och cirkelledare som Nr 85.

Tid: Varje onsdag 27/1–13/4 kl. 10.45–12.15. 24 timmar.

Lokal: Storgatan 11.
Avgift: 600 kr.

Övriga arrangemang

Jazzensemble

Vår nya kurs i jazzensemble är en unik möjlighet att få musicera tillsammans med andra likasinnade och utveckla sina instrumentala och vokala färdigheter. Under Maestro Ulf Johansson Werres ledning nystar vi upp hemligheterna bakom jazzens standardrepertoar, melodier, ackord och rytmik och övar samspel, interpretation, gehör och tekniska färdigheter. Du har spelat eller sjungit förut och har grundläggande teknisk förmåga på ditt instrument. Vill du ha härliga aha-upplevelser, hitta en ny dimension i ditt musikintresse, utveckla såväl cerebrala som sociala färdigheter och njuta av musicerande på en ny nivå – anmäl dig till denna ensemble.

Ansvariga: Sten Åke Bylund, f.d. fastighetsdir., konsult, tfn 018-42 93 95, och **Ulf Johansson Werre**, musiker, storbandsledare, universitetslärare, tfn 018-30 28 09. Maestro vid samtliga tillfällen är **Ulf Johansson Werre**.
Tid: Fredagarna 29/1, 12/2, 4/3, 15/4, 22/5, 29/5 kl. 13.15–14.45. 12 timmar.
Lokal: Musicum, Kyrkogårdsgatan 4.
Avgift: 1 500 kr.
Anmälan som för serier och cirklar.

Torsdagssalong

”Längtan heter min arvedel ...”. Vi samlas till en poesisalong med temat *flykt, längtan, drömmar*. Vi hjälps åt att utforma kvällens salong och vi vill därför att du skickar in förslag på dikter på detta tema, dikter som du tycker om, favoriter i svensk och utländsk litteratur.
Ansvariga: Lena Kåreland, Ingrid Åberg, 070-302 39 27, **Gunilla Öbrink**, 070-324 65 45

Diktuppläsare: Anita Dahl, Bo Pellnäs
Tid: torsdag 25 feb, kl 19.00
Lokal: Träffpunkten, Storgatan 11
Avgift: 125 kr. Förfriskningar ingår.
Anmälan: 14 jan–18 feb, till sekretariatet på tfn 018-24 35 01.
Sista dag att skicka in diktförslag: 12 feb till ingrid.aberg17@gmail.com

Fågeln väljer flykten. Vi valde den icke.
Flykten valde oss. Därför är vi här.
Ni som ej blev valda – men ändå frihet äger,
hjälp oss att bära den tunga flykt vi bär!
Stig Dagerman, Dagsedlar (21/4 1953)

En främling bär alltid
sitt hemland i famnen
som ett föräldralöst barn...
Nelly Sachs, Kommer någon

FOLKUNIVERSITETETS KURSER I UPPSALA

Folkuniversitetet i Uppsala, FU, erbjuder USU:s medlemmar att delta i FU:s kurser med 10 procents rabatt. Kurskatalog kan hämtas på FU:s expedition, Bergsbrunnagatan 1, Uppsala. Utbildningsinformation på nätet: www.folkuniversitetet.se/uppsala. Vid anmälan anges medlemskap i USU.

universitet för dem som har slutbetyg från gymnasieskola. Studiernas omfattning anges i högskolepoäng, hp, där 1,5 hp motsvarar en veckas heltidsstudier. Uppsala universitet ger också ett stort antal sommarkurser. All information om kurser, lediga platser, etc. finns på www.uu.se/utbildning. Anmälan till kurserna görs via internet på www.antagning.se eller via pappersblankett. Sista anmälningsdag är i 15 april för höstterminens kurser. Anmälningstiden för kurserna under vårterminen 2016 har gått ut, men det kan finnas kurser som inte är fullbelagda. Du kan ringa den institution som ger den kurs du är intresserad av och fråga om lediga platser.

UNIVERSITETSKURSER VID UPPSALA UNIVERSITET

Uppsala Senioruniversitet vill erinra om det fantastiska utbud av kostnadsfria kurser som erbjuds av Uppsala

Anmälan

Du måste vara medlem i Uppsala Senioruniversitet för att delta i våra aktiviteter. Detta gäller även Tisdagsföreläsningarna där giltigt medlemskort ska visas. Medlemsavgiften måste vara betald och registrerad för att du ska kunna anmäla dig till serier och cirklar. Med dator kan du själv kontrollera om den är betald, se www.usu.se under Anmälan – Mina sidor – Medlemskap. Medlemsavgiften betalas aldrig tillbaka.

Avgifter

Se respektive serie eller cirkel. Kostnader för kursmaterial kan tillkomma.

Tisdagsföreläsningarna fordrar medlemskap, men ingen anmälan eller avgift. Medlemskort skall uppvisas.

Anmälningförfarande

Du anmäler dig till föreläsningsserier och studiecirklar antingen via vår webbplats, www.usu.se under Anmälan, eller genom att skicka in anmälningblanketten nedan (eller brev med motsvarande uppgifter). Anmälan via telefon eller e-post tas inte emot. Anmälan kan EJ göras till serie- eller cirkelledare.

Anmälan är bindande. Avgiften betalas efter anmälan, antingen med de betalningsuppgifter som kommer upp på webbplatsen, eller mot faktura som vi skickar.

Turordning följer anmälningstidpunkt. Systemet öppnas för anmälningar **fredag 15 januari kl. 10.00**, och vi anhåller om att det anmälningssättet används i möjligaste mån. Anmälningar via blankett registreras av sekretariatet via webbplatsen när systemet öppnat. Blankettanmälan ger alltså inte förtur.

Förnyad anmälan varje termin krävs för alla serier/cirklar. Deltagare i aktiviteter som är fortsättningar från föregående termin har inte företräde framför nya deltagare (med undantag för dem som följt språkcirklar på nivå A1 eller A2 vilka fortsätter på högst nivå A2 och som betalat för fortsatt deltagande senast 5 januari 2016).

Biljett krävs för deltagande i föreläsningsserie. Biljetter skickas ut några dagar före seriestart. Tid och lokal, som kan ha ändrats, anges på varje biljett. Den som inte hunnit få sin biljett prickas av på lista.

Inga kallelser till cirklar skickas ut. Deltagarna går till första sammankomsten. Meddela alltid cirkelledaren vid förhinder.

Krav på förkunskaper

Se respektive cirkel.

Lediga platser?

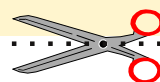
På webbplatsen visas fullbokade aktiviteter med röd markering. Anmäler man sig till fullbokad aktivitet erhåller man automatiskt en reservplats. Har anmälan till fullbokad aktivitet kommit in via blankett, sätts medlemmen på reservplats och kontaktas.

Avbokning av serie/cirkel

Man har möjlighet att avanmäla sig senast två dagar efter första sammankomsten. En administrationsavgift på 75 kr tas ut. Byte räknas som avanmälan och ny anmälan (undantaget byte av språknivå).

Ändringar i programmet

Ändringar som eventuellt sker sedan katalogen tryckts anges på USU:s webbplats, www.usu.se, och meddelas berörda deltagare

ANMÄLAN TILL SERIER OCH CIRKLAR om du inte kan anmäla på www.usu.se

Medlemsnr: _____ Personnr*: _____

Namn: _____

Adress: _____

*Personnummer krävs för deltagande i cirkel. Har du inte meddelat det tidigare så notera det här.

Seriens eller cirkelns nummer och titel

Nr   Titel

Nr	Titel

Vill du delta i fler? Skriv på baksidan.

Sänds till Uppsala Senioruniversitet, Bergsbrunnagatan 1, 753 23 Uppsala

Kalendarium för Resor och studiebesök 2016

Till höger anges i vilket nummer av Medlemsbladet som resan beskrivs närmare.
Det finns även information om resor och studiebesök på webbplatsen www.usu.se.

		Medlemsbladet
5/2	Staden vid Sidenvägen, Bergrummet	1-2016
13/3	Lang Lang, Stockholms konserthus	1-2016
15/4	Den dolda staden – Guidad tur i Uppsala	2-2016
23–30/4	Siciliens förlovade land	5-2015
5/5	Cosi van tutte, Operan	1-2016
9–15/5	Paris och Reims	1-2016
11/5	Skånelaholm och Steninge	2-2016
13/5	Linnévandring 1, Gamla Uppsala	2-2016
17/5	Härkeberga, Vallgarns Gårdsmejeri och Alsta trädgårdar	2-2016
17–22/5	Yorkshire med Rolf Wendle	5-2015
19/5	Engelsbergs bruk & Oljeön	2-2016
20/5	Linnévandring 2, Håga	2-2016
27/5	Linnévandring 3, Gottsunda	2-2016
13–16/6	Lär känna det fagra Sörmland	2-2016
2/9	Linnévandring 4, Ultuna	3-2016
9/9	Carl Kylberg, Thielska galleriet	3-2016
16/9	Linnévandring 5, Jumkil	3-2016
sept/okt	Skottland med R Wendle	2-2016
15–22/10	Siciliens förlovade land (repris)	1-2016
11/12	Phantom of the Opera, Cirkus	2-2016
